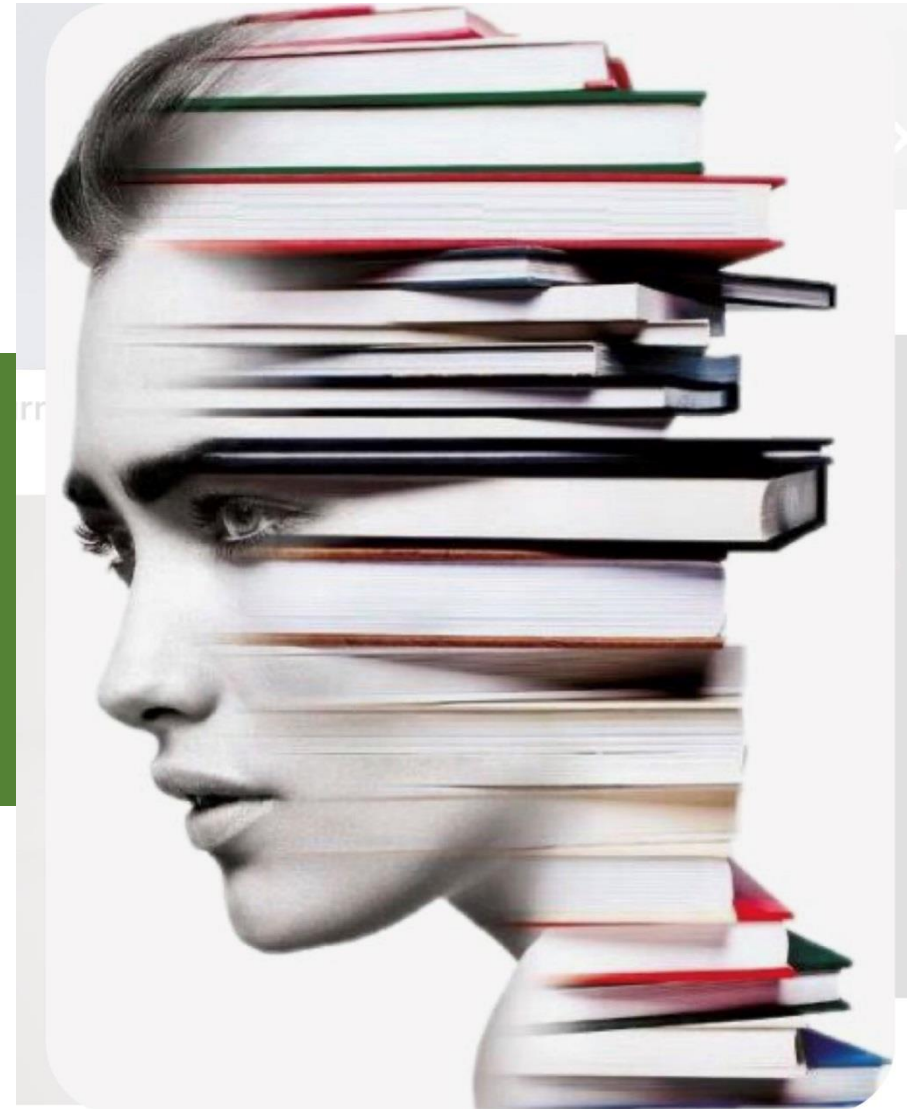

START UP- ĐMST TRONG DOANH NGHIỆP
KHỞI NGHIỆP ĐBSCL

THỰC TRẠNG & TIỀM NĂNG
GÓC NHÌN
KHỞI NGHIỆP TỪ NÔNG NGHIỆP

Trần Hoàng Tuyên,
Trung tâm BSA
The Center of Business Studies and Assistance

1. Start Up/ Founder

cho thấy cách kết nối với cuộc sống
Nghĩ/ phát hiện vấn đề / cách tiếp cận/ cách giải
quyết vấn đề từ sức sáng tạo

Có 3 kiểu start-up:

1/ Start-up tập trung vào gọi vốn, coi việc gọi được vốn là thành công

2/ Start-up tập trung vào sản phẩm và coi việc thuyết phục được khách hàng sử dụng là thành công.

3/ M&A thành công là hạnh phúc.

ĐBSCL: 59.452 doanh nghiệp đang hoạt động. Trung bình hàng năm có khoảng 400 - 500 dự án khởi nghiệp, 20%- 30% trong số này là các dự án khởi nghiệp có **yếu tố sáng tạo và có tiềm năng phát triển**.

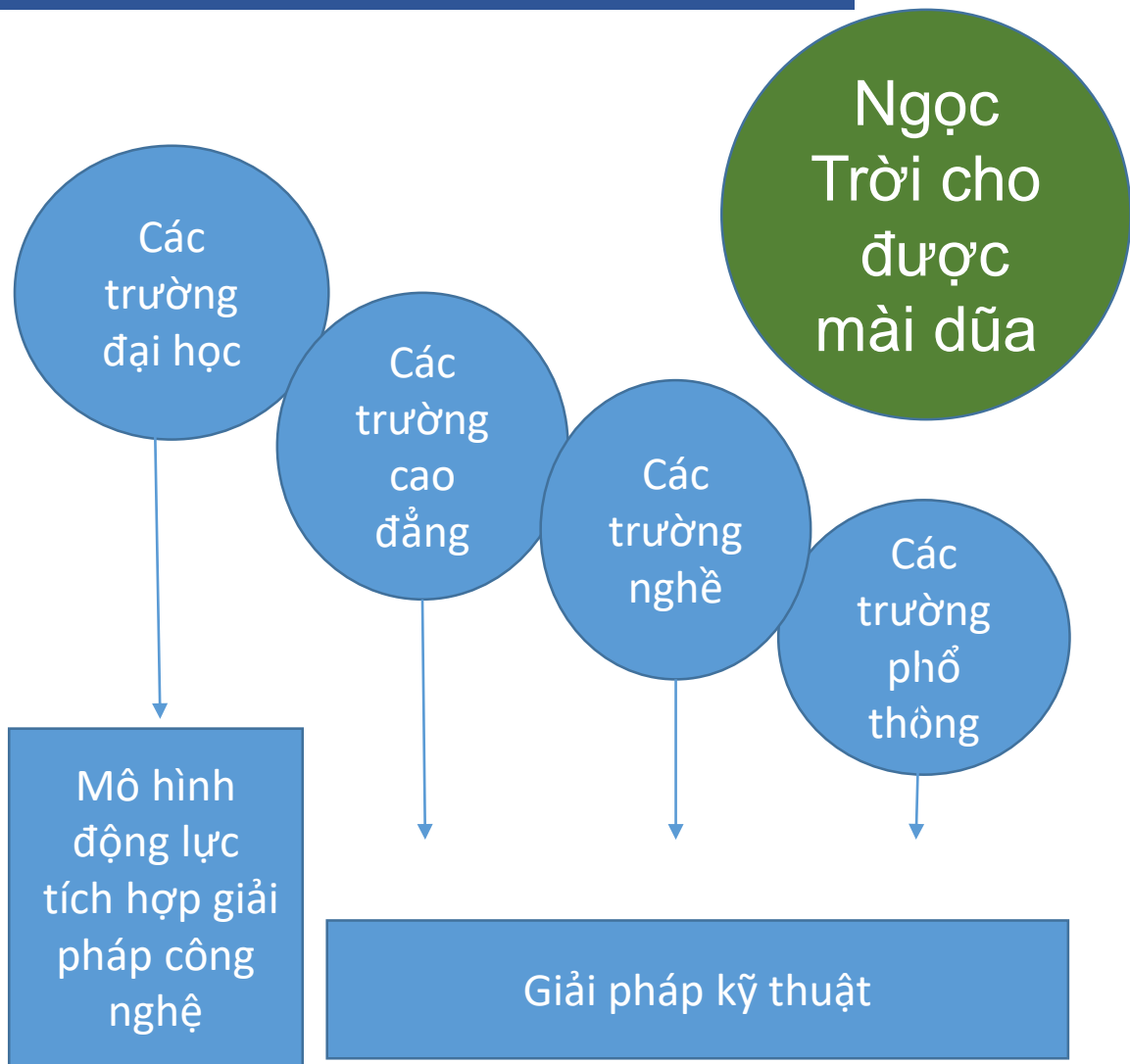
Nguồn: Ngày hội KNĐMST vùng ĐBSCL năm 2022

Thách thức:

- Cái mới là thiểu số
- Người khôn – của khó
- Ném đá dò đường
- Biết/ Nghĩ/ Làm – khó đồng bộ hóa

2016 Quốc gia khởi nghiệp

Ai cũng có thể khởi nghiệp?

VCCI: Cuộc thi Khởi nghiệp ĐBSCL 7 năm thực hiện, Cuộc thi khởi nghiệp ĐBSCL quy tụ hơn 1.500 hồ sơ, 5.000 người tham gia

Các trường đại học, cao đẳng: 1.512 ý tưởng tham gia cuộc thi Ý tưởng khởi nghiệp quốc gia 2022 đã chọn ra 80 đội thi tham gia vòng chung kết.

Mekong Startup Network - MSN

KHÔNG GIAN ĐỔI MỚI SÁNG TẠO MEKONG
MEKONG INNOVATION HUB
910/1, Võ Nguyên Giáp, Ấp 1, xã Sơn Đông, Thành phố Bến Tre

Kỳ vọng của Nhà đầu tư mạo hiểm: Phụ huynh

Phụ huynh

Sở học

TƯƠNG LAI
KỲ DIỆU

MỘNG ƯỚC
 BÌNH
 THƯỜNG

“ TÂN THẾ GIỚI ”

- Chưa ai làm - Mô hình động lực
- Tích hợp nguồn lực từ nhiều lĩnh vực
- Tham gia đội hình doanh nhân
- Truyền cảm hứng ĐMST, không phân biệt lứa tuổi, giới tính, lĩnh vực...
- Minh chứng khả năng sáng tạo, khơi dậy tiềm năng trong thế giới sáng tạo

Dấu ấn đầu tiên:
Sản phẩm
đàng hoàng, tươi tắn,
chuẩn mực

2. Founder & Viễn cảnh

- Từ hạt giống ý tưởng đi tới điều gì đó mạnh mẽ trong cuộc sống
- Ý tưởng không trở thành sản phẩm dịch vụ thì nó không có giá trị, không có ý nghĩa gì cả

	TTKNĐMST do trường đại học thành lập (%)	TTKNĐMST không do trường đại học thành lập (%)
Có DA hợp tác với các trường đại học	70	60
Hợp tác tốt với trường đại học trong lĩnh vực công nghệ	64,3	50
Hợp tác với trường đại học trong các lĩnh vực công nghệ và quản lý là cần thiết hoặc rất cần thiết	90	70

TS. Nguyễn Thị Thanh An
TS. Đinh Thị Ngọc Quỳnh
Trường Đại học Ngoại thương

Các nhà đầu tư sàng lọc Start Up

Làm sao cho các nhà đầu tư nhìn thấy tương lai ?

Tự thân nhìn thấy bản thể & bức tranh SWOT

KHỞI NGHIỆP

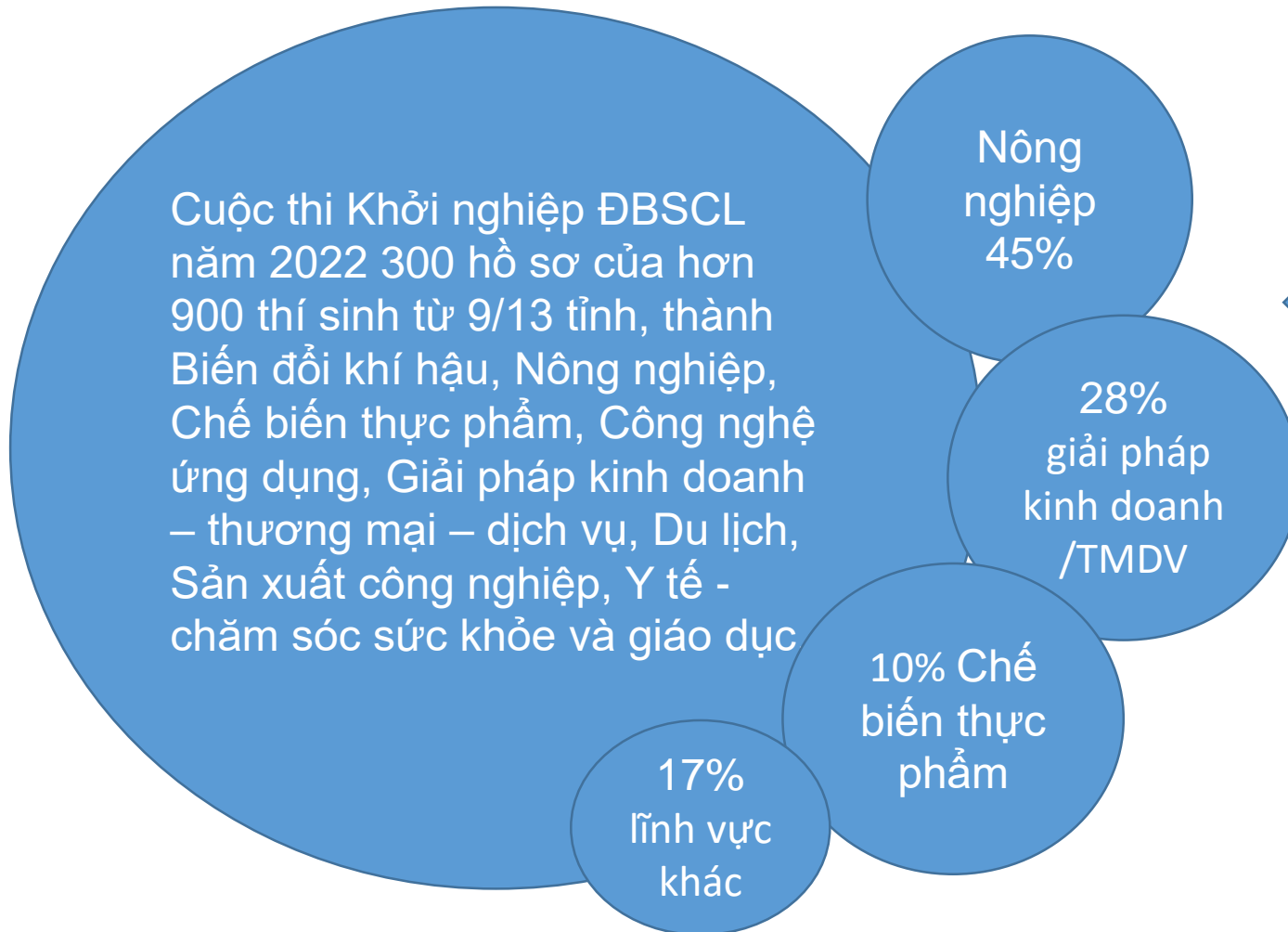
Chân dung Start Up

- Có học thức
- Có mối quan hệ mật thiết với nguồn năng lượng mới từ xã hội hiện đại - truyền cảm hứng
- Có ý thức phá vỡ giới hạn - sáng tạo - chấp nhận rủi ro
- Có năng lực khởi tạo cái mới
- Có đủ cơ hội đối chiếu
- Có nhiều chủ trương định hướng
- Địa phương ủng hộ

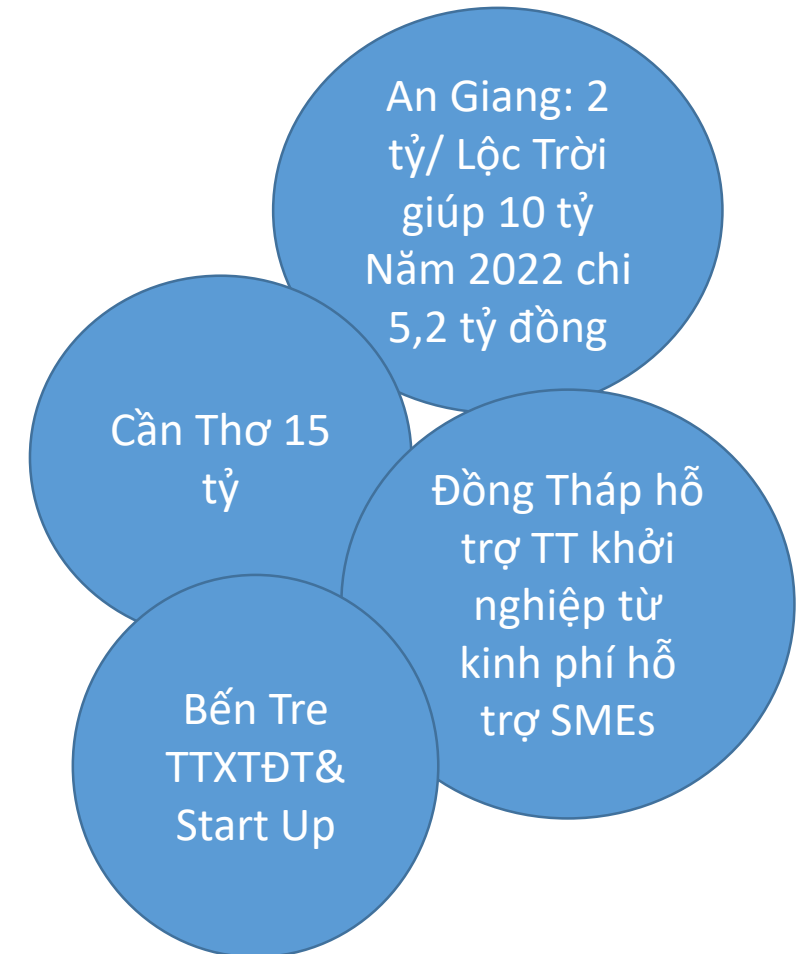
Giới hạn

- Số ít nguồn nhân lực Start Up
- Khó liên kết, chưa có cách trọng dụng người cùng “hệ phái”
- Phá giới hạn này gặp giới hạn khác
- Thực thi nhưng không có gan thực chiến
- Lúng túng khi theo đuổi chiến lược ĐMST
- Khó kết nối hệ sinh thái để tối ưu hóa nguồn lực
- Địa phương thiếu sáng kiến phát huy/ Start up thiếu đất dụng võ

Cây ý tưởng vào thực trạng địa phương!

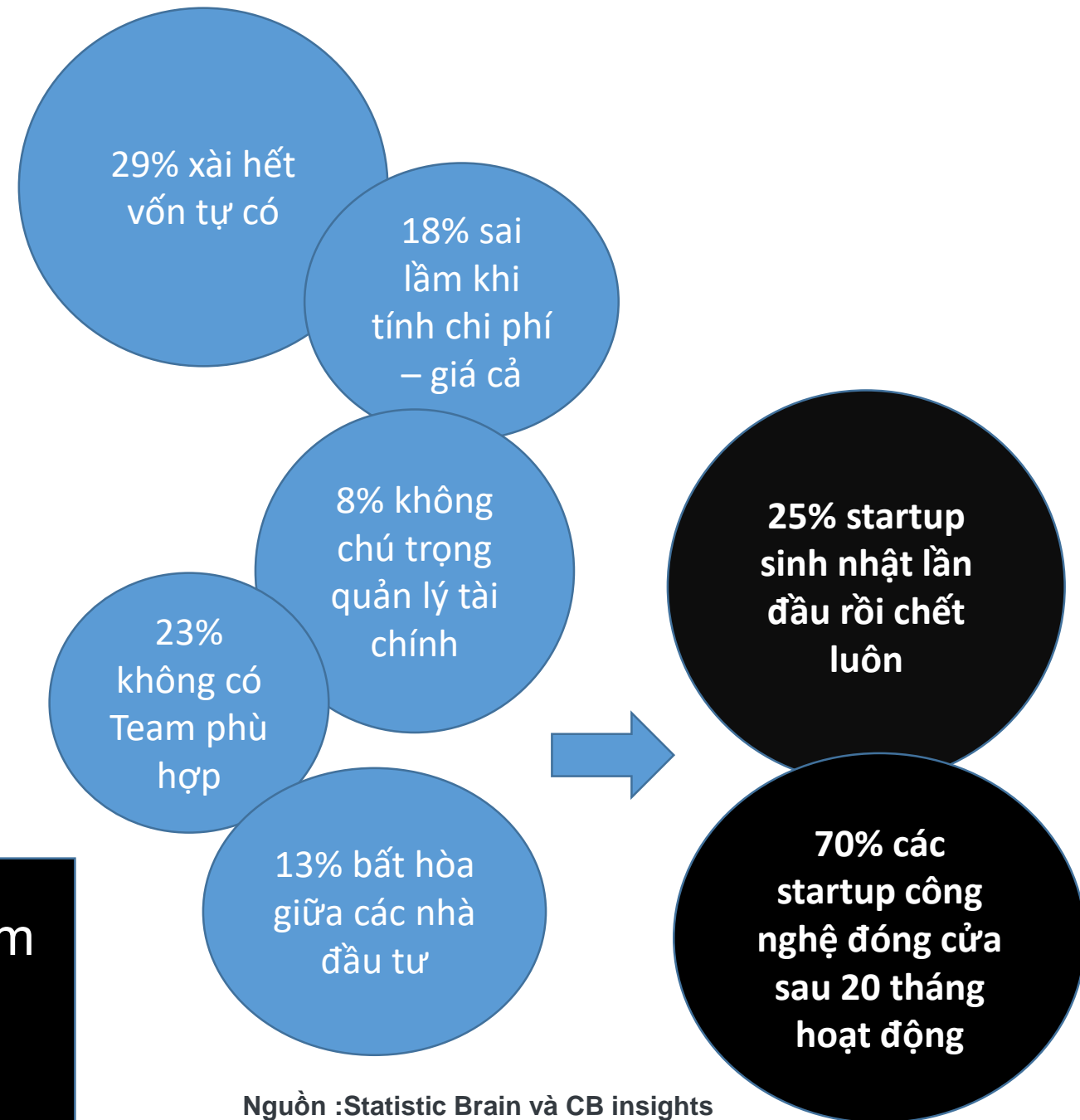
Quỹ hỗ trợ khởi nghiệp địa phương

Thực chiến & Cảm xúc

- **Vì có chính sách**
- Sản phẩm độc nhất trên thị trường
- Gọi được vốn như lấy được vợ
- Vay tiền để khởi nghiệp
- Có đội ngũ giỏi chuyên môn
- Khoản dự phòng rủi ro
- Chọn thị trường nhỏ

Mất lòng tin khi chính sách không bảo đảm
Sự tồn vong của lực lượng

Nguồn :Statistic Brain và CB insights

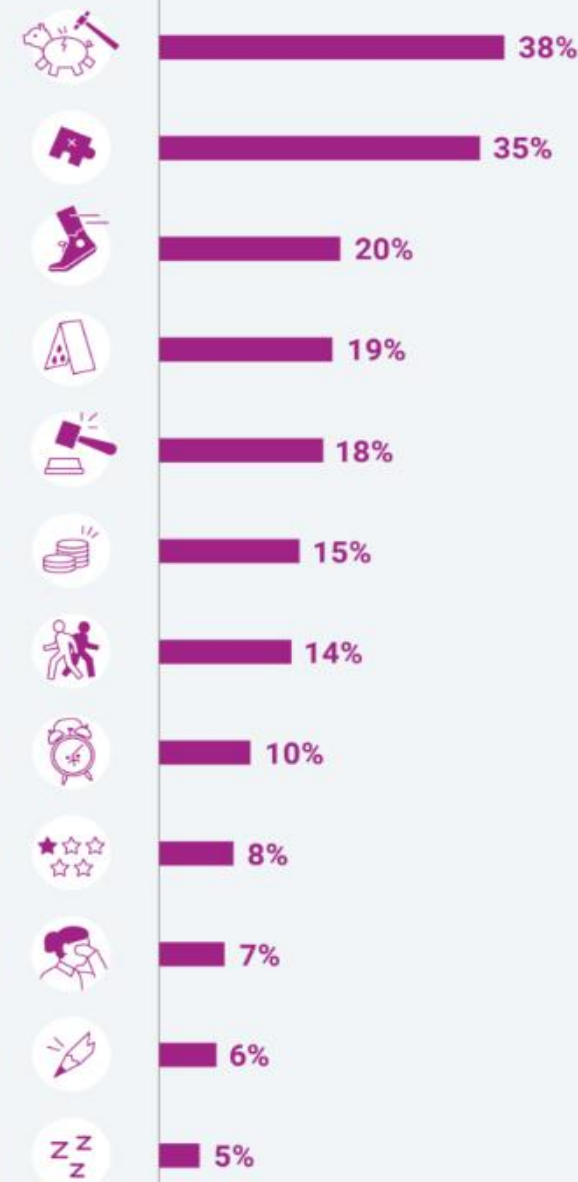

Năng lực chiến thuật

- Thích thì làm với cái ta có,
- Ước gì một chìa khóa mở tất cả các cửa
- Đụng trận thì trông chờ nguồn lực bên ngoài
- Lúng túng khi trọng dụng nguồn lực cùng “hệ phái”
- Không liên kết, tự mình đánh giá thành công
- Liên kết nhưng chỉ nghĩ phần mình,
- Nhiều ý tưởng nhưng không biết đâu là trọng điểm
- Đốt tiền vì tham vọng nhưng không biết chính mình châm lửa

1. Hết tiền/ không huy động được vốn mới
2. Không khớp nhu cầu thị trường
3. Bị vượt mặt
4. Mô hình kinh doanh sai lầm
5. Những thách thức về quy định/pháp lý
6. Vấn đề giá cả/chi phí
7. Không đúng Team
8. Sản phẩm không đúng thời điểm
9. Sản phẩm kém
10. Bất hòa giữa các nhóm/Nhà đầu tư
11. Điểm đảo chiều tồi tệ (biến động nhẹ/ ngược xu hướng/ đột phá)
12. Kiệt sức/ cạn niềm đam mê

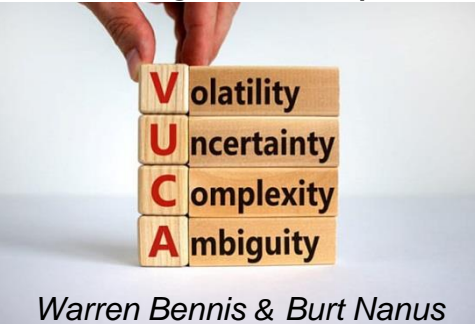
3. Hệ sinh thái

Tư duy truyền thống quan tâm 9 nhóm thực thể (chính sách/ khung pháp lý/ cơ sở hạ tầng/ quyết tâm của các tác nhân tham gia là điều kiện tiên quyết

Khai phóng nguồn lực

Biến động, bất ổn, phức tạp và mơ hồ

Sáng kiến địa phương
gợi mở
Dám nghĩ
Dám làm

**CHIA CẮT
MẠNH AI
NÀY LÀM!**

Nghị quyết 02/NQ-CP của Chính phủ về tiếp tục thực hiện những nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu cải thiện môi trường kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia năm 2020.

Nghị định số 34/2018/NĐ-CP về việc thành lập, tổ chức và hoạt động của quỹ bảo lãnh tín dụng cho DNNVV.

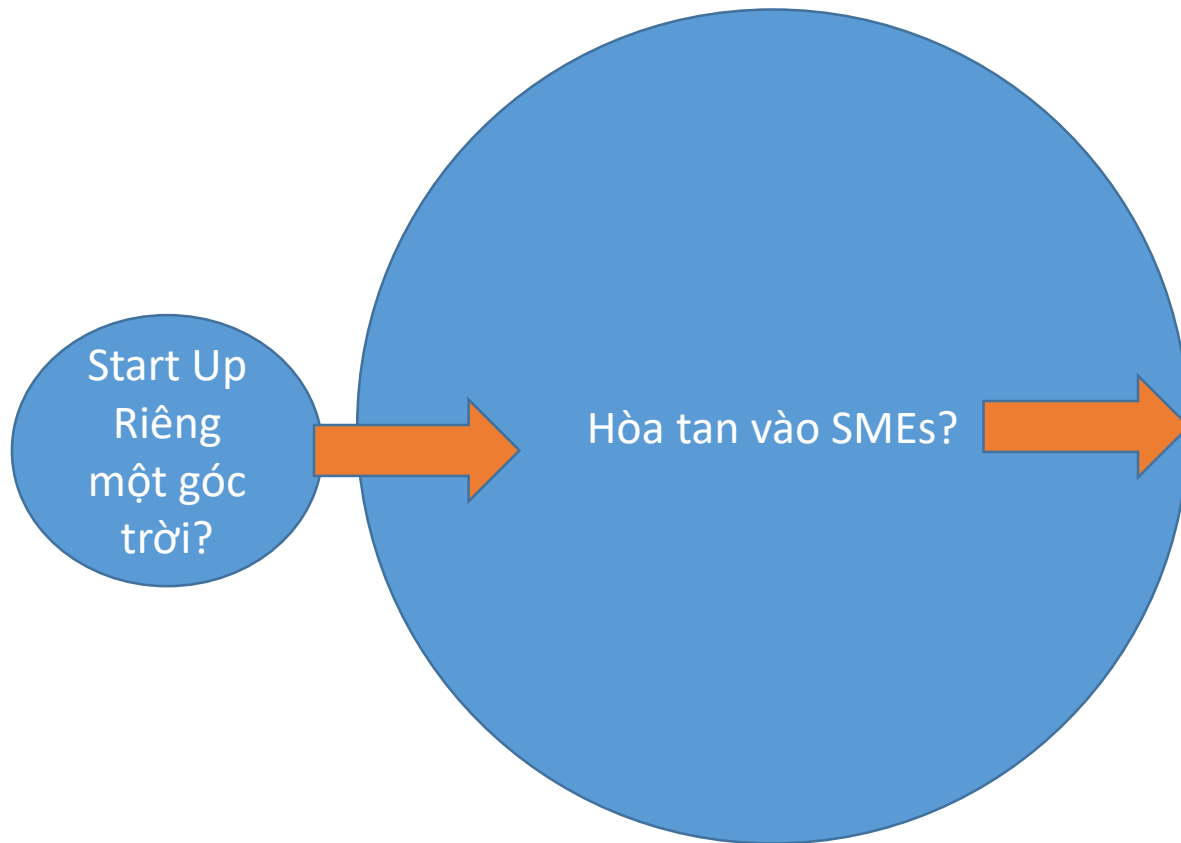
Nghị định số 38/2018/NĐ-CP quy định chi tiết về đầu tư cho DNNVV khởi nghiệp sáng tạo.

Nghị định số 39/2018/NĐ-CP hướng dẫn quy định chi tiết một số điều của Luật Hỗ trợ DNNVV.

Nghị định số 39/2019/NĐ-CP của Chính phủ về tổ chức và hoạt động của Quỹ Phát triển doanh nghiệp nhỏ và vừa – Cơ hội tiếp cận lãi suất ưu đãi cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.

- Thông tư 45/2019/TT-BTC Quy định về quản lý tài chính thực hiện Đề án “Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia đến năm 2025”
- Thông lý Đề án Hỗ trợ .

Cách Start up trở thành

Đường dẫn tới tương lai

Quyết định 188 của Thủ tướng Chính phủ muốn nâng cấp và mở rộng hoạt động của hệ sinh thái

Báo cáo Chỉ số ĐMST toàn cầu (GII) năm 2022 do WIPO công bố Việt Nam xếp vị trí 48/132 quốc gia, nền kinh tế, Thứ 3 ASEAN, sau Singapore (thứ 7) Thái Lan (thứ 43).

104 văn bản pháp luật liên quan chính sách nhà nước cho khởi nghiệp đổi mới sáng tạo

200 quỹ đầu tư đang hoạt động trong nước và nước ngoài để hỗ trợ các startup,
180 vườn ươm tổ chức thúc đẩy kinh doanh
138 trường đại học, cao đẳng có không gian hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo
Đầu tư mạo hiểm vào khởi nghiệp ở Việt Nam năm 2021 tăng gấp 9 lần so với năm 2015 (hơn 1,5 tỷ USD) (Nguồn Techfest)

Vướng cái cụ thể:

- Thủ tục đăng ký doanh nghiệp
- Thuế
- Chính sách hỗ trợ có tính đòn bẩy
- Khung pháp lý để bảo vệ các phát minh,
- Thu nhập ổn định mới được vay
- Vốn đối ứng
- Thiện cảm của địa phương.....

TIỀM NĂNG

Tăng trưởng xanh

1/Giảm cường độ phát thải KNK trên GDP: giảm ít nhất 15% đến 2030 và ít nhất 30% đến 2050 so với 2014;
2/Xanh hóa các ngành kinh tế: áp dụng mô hình kinh tế tuần hoàn, tỷ lệ che phủ rừng ổn định ở mức 42%; ít nhất 30% tổng diện tích cây trồng cạn có tưới được áp dụng phương pháp tưới tiên tiến, tiết kiệm nước vào 2030 và tỷ lệ này tương ứng là 42-43% và 60% vào 2030...

3/Xanh hóa lối sống và thúc đẩy tiêu dùng bền vững: tỷ lệ chất thải rắn sinh hoạt đô thị được thu gom và xử lý (95% thu gom vào 2030 và 100% vào 2050...); tỷ lệ vận tải hành khách công cộng; tỷ lệ mua sắm công xanh (35% vào 2030 và 50% vào 2050)....

4/ Xanh hóa quá trình chuyển đổi trên nguyên tắc bình đẳng, bao trùm, nâng cao năng lực chống chịu: 100% các tỉnh, thành phố xây dựng và triển khai Kế hoạch quản lý chất lượng môi trường không khí cấp tỉnh...

Cơ hội mới

Mục tiêu Chiến lược tăng trưởng xanh, Việt Nam cần có những bước đi đột phá, quyết liệt hơn nữa để đưa nền kinh tế xanh từ quy mô **6,7 tỷ USD** năm 2020 lên đến **300 tỷ USD** trong tổng GDP quốc gia vào năm 2050.

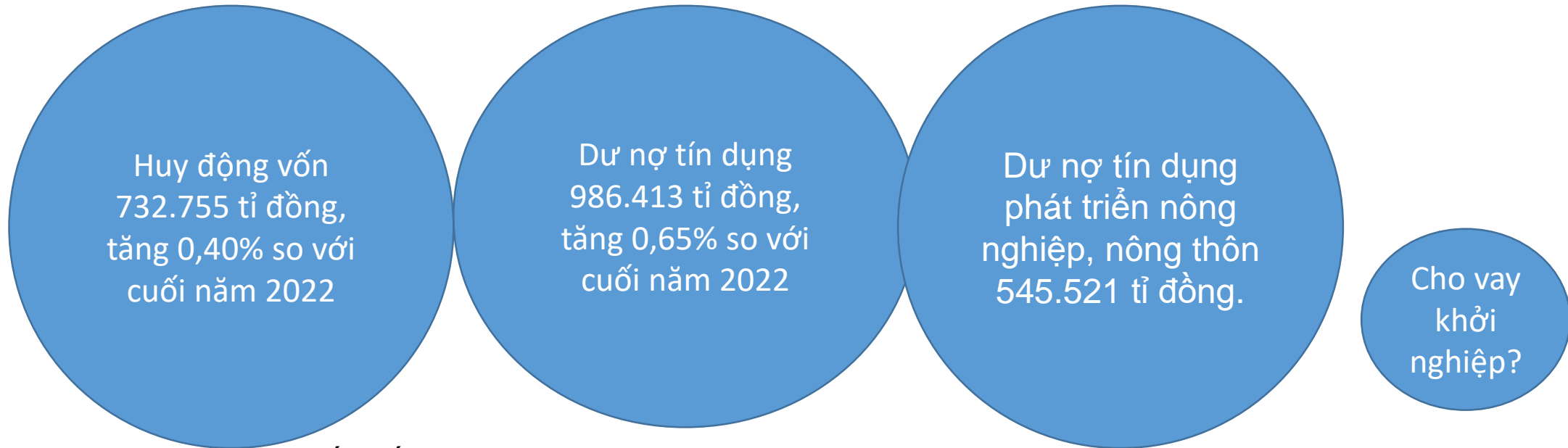
Cơ chế
chính
sách đầu
tư

Hoàn
thiện
chính
sách

Khuôn
khổ pháp
lý

nâng cao
khả năng
tiếp cận
nguồn lực
đầu tư

DÒNG VỐN VỀ ĐBSCL

Đến cuối tháng 3/2023, các ngân hàng tại khu vực ĐBSCL

Nghị quyết 19 và 35 của Thủ tướng về tạo dựng môi trường kinh doanh thuận lợi, thúc đẩy khởi nghiệp sáng tạo.

Năm 2016, **Mức bình quân cho vay ở ĐBSCL chỉ 71 tỷ đồng (AG/CT/ĐT 100 tỷ)**

Việt Nam cần phải có quỹ của Chính phủ đầu tư cho doanh nghiệp ở giai đoạn đầu. Quỹ đầu tư Chính phủ không chỉ có ở Trung ương mà cả địa phương”

Hội thảo “Thị trường vốn cho doanh nghiệp khởi nghiệp” ngày 07/06/2016, PTT Vương Đình Huệ

4. Tri thức bản địa và cảm xúc Khởi nghiệp từ nông nghiệp

Dẫn ấn tăng trưởng Cách tiếp cận của BSA

10 năm
khởi nghiệp
do BSA khởi
xưởng

• Định vị nguồn lực mới:

1. Định vị từng mô hình hình (sức mạnh công nghệ và tài nguyên bản địa)
2. Hiến kế, thúc đẩy những giải pháp liên kết thực chiến, hiệu quả

Kết nối & Hỗ trợ xúc tiến:

1. Dẫn dắt Start Up theo đội hình tới các mục tiêu có cam kết
2. Phát hiện xu hướng /Tìm cơ hội mới / cộng sinh/ tái tạo/Phát triển bền vững

• Mục tiêu

1. Định hình đội ngũ Doanh nông trẻ gắn bó với mục tiêu phát triển bền vững
2. Hướng tới tương lai bằng cách đề cao khai phóng mọi nguồn lực ĐMST

Năm 2022: 163 dự án (40 tỉnh thành)

- 88 dự án tốt nhất, thuộc 32 tỉnh, thành tham gia vòng thi bán kết.
- Vòng chung kết có **30** dự án đến từ **20** tỉnh, thành
- Tổng giải thưởng **hơn 1 tỷ** đồng với 17 loại giải thưởng chính và hỗ trợ (bao gồm
- **08** dự án được chọn tham gia khóa tập huấn tại Thái Lan vào tháng 11/2022 (hỗ trợ 50% chi phí)

15 đợt tập huấn cho các dự án này

Cơ hội mới cho Start Up /ĐMST

THAIFEX Anuga 2023

Những bài thuốc Nam, gia vị, nước mắm truyền thống, bánh phở... đã ghi dấu ấn về cách kết hợp sức mạnh công nghệ và tài nguyên bản địa theo hướng Xanh.

Dự án Bàn Ăn Xanh:

Lãnh đạo Saigon Coop công bố ngày 24/11, tại diễn đàn Mekong Connect 2022

- Nỗ lực liên kết giữa TP.HCM - ĐBSCL
- Xâu chuỗi và thúc đẩy ý thức nâng cao **tính kỷ luật** khi thực hiện **tiêu chuẩn từ các nguồn cung**; minh bạch hóa qui trình canh tác, phát triển vùng nguyên liệu đạt chuẩn chế biến tạo ra giá trị tăng thêm.
- 2023: Đáp ứng đầy đủ một bàn ăn gia đình.
- Sẽ mở rộng nhiều sản phẩm, đối tác cung ứng hàng hóa có tiềm lực để tăng sự lựa chọn cho người tiêu dùng.

33 doanh nghiệp đến từ nhiều tỉnh, thành tham gia xúc tiến thị trường tại Thaifex 2023 tại Bangkok, Thái Lan, cùng Hội DN HVNCLC.

<https://www.youtube.com/watch?v=j4OZmVmmv24>

Điều hướng Start Up THAM GIA THỊ TRƯỜNG TOÀN CẦU từ tài nguyên bản địa + óc sáng tạo + Công nghệ

- Ông Leon đến từ Miami (USA) cần tìm tương ớt siêu cay cho thị trường Mỹ. 1 cont/tháng (Lê Minh Cường ở Thanh Hoá) nắm bắt nhu cầu này.

Doanh nông trẻ

- 1/ Tự tìm ra lời giải trong khi hành động sáng tạo
- 2/ Bắt đầu từ việc rất nhỏ, ý nghĩa lớn
- 3/ Chấp nhận thách thức- Không ảo tưởng thành công trong một đêm
- 4/ Không ước ít thử thách hơn mà ước mình có nhiều kỹ năng hơn.
- 5/ Không đổ ky
- 6/ Được xã hội thừa nhận là hạnh phúc

Võ Duy Khánh, Thị trấn Mỹ Tho
Công ty TNHH Công nghệ ENDOTA

Từ hạt giống ý tưởng làm gì đó để lớp trẻ tự hào về nhau

1. Chính sách thể
hiện thấu cảm

2. Big Data để lớp trẻ
không giẫm đạp lên
nhau khi tư tưởng lớn
gặp nhau

Thay đổi theo mô hình tích hợp

Mô hình truyền thống hướng tới tăng GDP nhưng không đảm bảo một cách chắc chắn cho những giá trị xã hội quan trọng như y tế, giáo dục, những giá trị đạo đức, tính liêm chính, đức hy sinh...

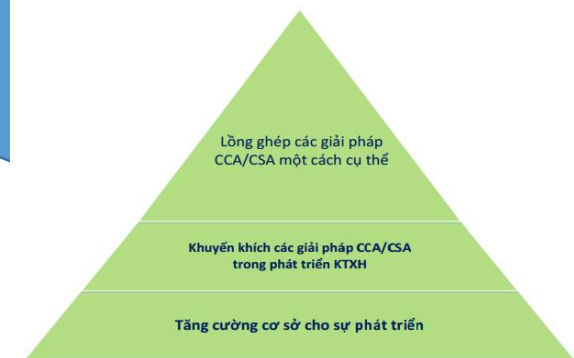
Kinh tế tuyến tính/ thâm dụng tài nguyên

Tăng trưởng bao trùm hướng tới mục tiêu tăng trưởng bền vững đi đôi với công bằng xã hội đảm bảo các giá trị, lợi ích có được từ tăng trưởng kinh tế

Community Supported Agriculture (CSA)

- Tăng trưởng xanh – Chỉ số carbon thấp
- Nâng cao giá trị sử dụng tài nguyên
- Cộng sinh công nghiệp
- Ứng dụng kinh tế tuần hoàn, tương hợp năng lượng (Syntropy), mô hình Perma Culture...Regenerative Agriculture)
- Xu hướng thị trường Biotrade,
- xu hướng tiêu dùng sản phẩm Organic/ Plant based...
- Phát triển kinh tế tái chế

Climate-Smart Agriculture (CSA)

GÓC NHÌN TỪ LÀNG QUÊ – NHÂN LỰC VÀ TÀI NGUYÊN BẢN ĐỊA

GSTS Norihiko Hiramatsu – Cha đẻ của **OVOP**

3 nguyên tắc hành động

- Tự lực và sáng tạo
- Hành động địa phương – Tư duy toàn cầu
- Tập hợp nguồn nhân lực sáng tạo và khát vọng vì xứ sở mình

Tổng mức độ hài lòng quốc gia

- **GNP** (Tổng sản phẩm quốc dân- **Gross National Product**) theo định hướng xã hội hiện thực hóa bằng cách tập trung vào phát triển kinh tế hoặc nâng cao thu nhập của công dân.
- **GNS** (Tổng mức độ hài lòng quốc gia- **Gross National Satisfaction**) theo định hướng xã hội hiện thực hóa bằng cách tập trung vào sự hài lòng về tinh thần của công dân chứ không chỉ là sự hài lòng về vật chất

Cân bằng giữa công nghiệp và nông nghiệp

Chiến lược Sử dụng & hài lòng

Giám sát, tương quan,
giải trí và truyền tải văn
hóa

Năm 1948, Lasswell đã giới thiệu 4 chức năng của phương tiện truyền thông ở cấp độ xã hội học vĩ mô. Sau đó áp dụng trong các phương tiện đa truyền thông, kịch nghệ, điện ảnh...

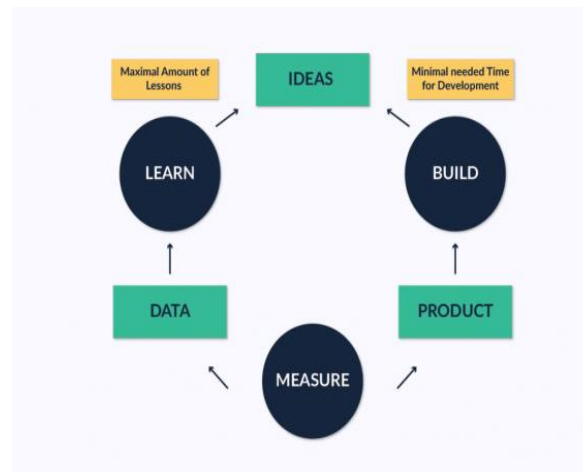

Đầu tiên và Cuối cùng phải từ chính mình

Đừng bao giờ thỏa mãn thành công quá sớm

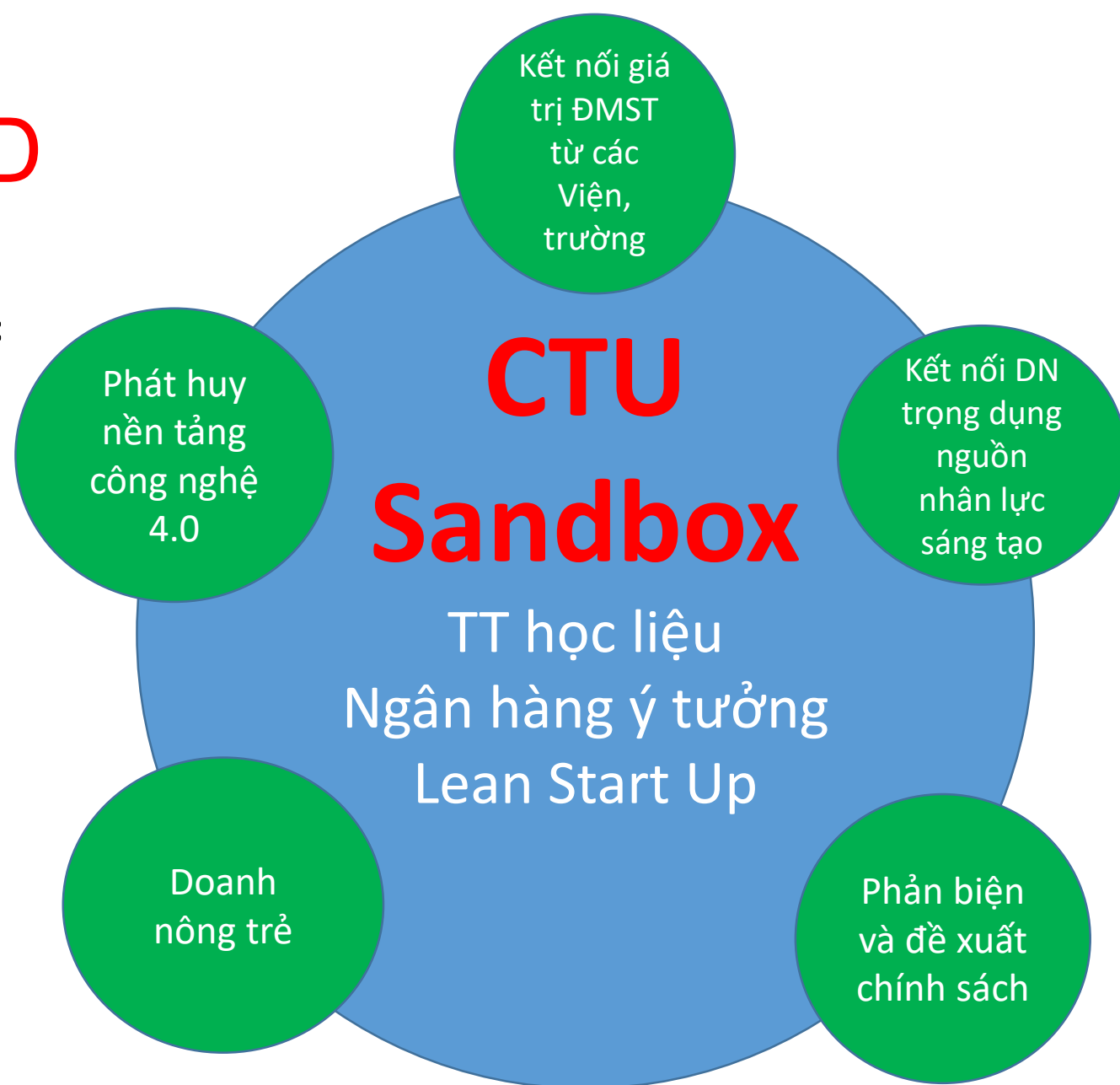
- VUCA sẽ kéo dài, đừng dễ dàng bỏ cuộc khi cảm xúc nước mình không bằng nước khác
- Tìm lời giải từ cuộc sống muôn màu chứ không chỉ có trắng – đen.
- Đừng cố thủ trong lớp vỏ Start Up – phải Scale Up
- Hãy tin vào điều mình đã học/ hành động bằng sự tự tin/ trân trọng những thành quả mồ hôi nước mắt của nhiều thế hệ.
- Hãy coi trọng tài nguyên, gồm Nhân – tài- vật- lực
- Đừng để hậu thế hỏi tiền nhân nghĩ sao mà để lại tương lai rồi nùi

sản phẩm khả dụng tối thiểu
Minimum Viable Product-MVP

5. ĐỀ XUẤT VỚI SDMD

- Trung tâm học liệu Đại học Cần Thơ thử nghiệm vận hành Sandbox, đặc biệt kết nối và thúc đẩy các ý tưởng sáng tạo- dẫn dắt
- Từ góc nhìn xã hội và văn hóa, tâm lý các Start Up, diễn đàn SDMD nên rộng mở cửa cho các nghiên cứu thuộc Khoa học xã hội- Nhân Văn để hiểu nhiều hơn về cảm xúc người trong cuộc.
- Thảo luận nhiều hơn về thị trường công nghệ và nhu cầu ĐMST để chợ công nghệ ra đời, bảo đảm giá trị và lợi ích cung – cầu, phóng thích nguồn lực đang bị trói buộc.
- Hợp tác, tích hợp nguồn lực đào tạo **Doanh nông trẻ**. Đề xuất chính sách phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp - ươm tạo, phát triển mô hình sáng tạo.

Chân thành cảm ơn
các Thầy cô, các vị khách quý
đã lắng nghe

Trần Hoàng Tuyên
Phó giám đốc
Trung tâm Nghiên cứu kinh doanh & Hỗ trợ doanh nghiệp
The Center of Business Studies and Assistance – BSA
0913974161
tranhoangtuyen@gmail.com